

Çevresel Krizler ve Türkiye'nin Çıkış Stratejileri

Dr. Nejat Tarakçı, Jeopolitikçi ve Stratejist
ntarakci@gmail.com

İçinde Bulduğumuz Sistem

Dünyamız 1990'da çok büyük bir kırılma yaşadı. Sovyetler Birliği çöktü. Avrupa'nın 60 yıllık siyasi coğrafyası tamamen değişti. Ama en büyük değişim, dünyaya hâkim olan tek ekonomik sistem içinde tüm ülkelerin birleştirilme projesi oldu. 2007'ye gelindiğinde demokrasilerin sayısı 76'dan 123'e, liberal demokrasilerin sayısı 53'den 90'a yükseldi.¹ Rusya da dâhil, hiçbir ülkenin bundan kaçışı mümkün olamadı. Demokrasi söylemi altında ülke ekonomileri teslim alındı. Modern bir sömürü düzeni kuruldu. Kısaca Finans – Kapital Sistem olarak adlandırılan New York ve Londra merkezli bu güç, dünya ekonomisini ele geçirdi. Petrol Endüstrisi, Askeri Endüstri gibi temel alanlardan sisteme akan paralar, bankalar ve sigorta şirketleri tarafından yönetilmekte ve kontrol edilmektedir. Sistem, son 25 yılda internet ve dijital teknolojinin yardımı ile dünya nakit akışını da kontrol eder hale geldi. Uluslararası ticaret kontrol altına alındı. Kimin kime ne sattığı kaçta sattığı kurusuna kadar bankalar vasıtasıyla takip edilebiliyor. Artık herkesin İBAN denilen uluslararası bir banka hesabı var. Ayrıca cep telefonları vasıtasıyla 24 saat nerede bulunduğumuzu da biliyorlar.

Gelir Eşitsizliği

Sistem, 2008'de krize girdi. Krediler geri ödenemeyince önce bankalar, sonra sigorta şirketleri ve daha sonrada diğer şirketler sırayla batmaya başladı. Aradan sekiz yıl geçti ama finansal dengeler hala sağlanamadı. Ama daha büyük etki toplumsal dengelerin bozulmasında yaşandı. İşsizlik ve gelir dağılımındaki bozukluk en çok öne çıkan iki husus oldu. Örneğin 2007'de Amerika'daki² en zengin yüzde birlik kesim, milli gelirin yaklaşık % 24'ünü kazanıyordu. 2011'de bu pay % 40'a çıktı. Bu sadece Amerika'ya özgün bir durum değil. Avrupa Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) verilerine göre 1980-2009 arasındaki dönemde gelir eşitsizliği önemli oranda arttı.³ Türkiye, dünya gelir eşitsizliğinde beşinci sırada. Avrupa'da ise en kötü durumdadır. Ülkemizde en zengin %10 ile en yoksul % 10 arasındaki gelir farkı yaklaşık 13 kattır.⁴ Gelir dağılımındaki eşitsizlik ve işsizlik tüm dünya toplumlarında büyük sarsıntılar yarattı. Avrupa'nın insan odaklı sosyal devlet anlayışı yıkıldı. Uluslararası sermaye, ucuz işgücü pazarları ile nüfusu kalabalık pazarlar arasında mekik dokuyor. Amerika ve Avrupa devletleri bu sosyolojik travmayı nasıl düzeltereklerini tartışıyorlar. Finans-

¹ Joseph S. Nye, Jr & David A. Welch, Küresel Çatışmayı ve İşbirliğini Anlamak, İş Bankası Kültür Yayınları 2013 s. 91

² Amerika kelimesi Amerika Birleşik Devletleri (ABD) anlamında kullanılmaktadır.

³ Ronald Inglehart, *Inequality and Modernization*, Foreign Affairs Kanuary/February 2016 s. 2

⁴ Şebnem Turhan, Türkiye gelir eşitsizliğinde 5. Sırada 30 Eylül 2015; <http://www.hurriyet.com.tr/turkiye-gelir-esitsizliginde-5-sirada-30199932>

Kapital Sistem; gelir dağılımının bozulması ve işsizlikle fazla ilgilenmiyor, o sorun politikacıların sorumluluğunda. Ancak politikacılara ne yapması gerektiği sistem tarafından dikte ediliyor. Hatta devletin kurumları sistemin şirketleri adına çalışabiliyorlar. Yeni ortaya çıkan belgelere göre; Amerikan Ulusal Güvenlik Ajansının (NSA) petrol şirketleri adına dünya liderlerine yönelik casusluk yaptığı anlaşıldı. Dinlenen liderler arasında BM Genel Sekreteri Ban Ki-moon, Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Avrupa'nın öne çıkan liderleri var.⁵ Ülke yönetimleri ve toplumlar şeffaflık, güvenlik, özgürlük ve eşitlik sloganları altında sistemin koyduğu yeni kurallara uymak zorunda olduklarına inandırıldılar. Üretilen malın nasıl üretileceğinden, üretimde hangi tarım ve gıda ilacının kullanılacağına, nasıl paketleneceğine, hangi pazarlara hangi fiyatla satılacağına kadar sistem belirliyor. Apartmanımızda güvenlik sertifikası olmayan asansöre binemiyoruz. Çünkü o olmadan sigorta şirketi sigorta yapmıyor. İki bin yılından beri bankalardan aldığımız kredi ve borçlar artık sigorta şirketlerinin kontrolünde. Devletin vatandaşını koruma, kollama ve güven verme yetkileri de şirketlere devredilmiş durumda. Ölülerimizi bile taşeron şirketler kaldırıyor. Sistem, Amerika dâhil ekonomik kontrol gücüyle dünya ülkelerinin yönetimlerini belirleyebiliyor, yönlendirebiliyor. Parlamentolarını etkileyebiliyor. Ülkeler, sanki siyasetçilerin elinden alınmış durumda. Borsa, faiz, döviz üçgeni ile ekonomileri kontrol ediliyor. Her ülkenin sistemce belirlenmiş rutin bir yol haritası var. Milli olarak yapılabilecek şeyler son derece sınırlı. Tabii ki, aksine hareket edenler ve sistem dışına çıkmaya çalışanlar da cezalandırılıyor. Nasıl, sistemin askeri gücü mü var? Bunu yönetimleri etkileyerek ve bazen de dayatarak yapıyor. Askeri gücü, ülkeler üzerine saldırtan da aynı sistem. Sistem, temelde iki şeyden korkuyor.

Birincisi 1945 sonrası dünya parası olarak kabul edilen Amerikan dolarına alternatif bir paranın ortaya çıkması, ikincisi dünya petrol üretimi ve pazarı üzerindeki kontrolün kaybolması. Son örnek Libya'dır. Kaddafi, krallık döneminden beri Amerikan şirketlerinin işlettiği Afrika'nın en büyük petrol yataklarının⁶ millileştirme hatasını yaptı. İkinci büyük hatası ise Amerikan doları ve Avroyu reddetme ve tüm Afrika'nın ortak para birimi olarak altın dinar kullanma niyet ve cesaretini sergilemiş olmasıydı. Peki, Libya'da iktidarı ele geçiren muhalif rejimin yaptığı ilk iş ne oldu? Uluslararası finans kapitalden emir alan bir merkez bankası kurmak oldu.⁷ Sistemin, Libya, Irak, İran, Rusya, Avrupa Birliği, Venezuela vb. ülkeler üzerindeki uyguladığı sert veya yumuşak politikaların nedeni budur. O zaman son bir yıldan bu yana dibe vuran petrol fiyatlarını nasıl açıklayabiliriz? Bunun nedeni Rusya'dır. Sistem, Rusya'nın, Şanghay İşbirliği Örgütü, Avrasya Ekonomik Örgütü, Rus NATO'su olarak adlandırılan Ortak Güvenlik Antlaşması Örgütü gibi kuruluşlarla sisteme ve özellikle Amerikan dolarına tehdit oluşturduğuna karar verdi. Rusya'yı durdurmak için bu defa petrol fiyatları düşürüldü. Çünkü Rusya'nın bütçe gelirlerinin % 60'ı enerji

⁵ John Vibes, Wikileaks Documents Show NSA Spied on World Leaders on Behalf of Big Oil 23 Feb 2016; http://www.activistpost.com/2016/02/wikileaks-documents-show-nsa-spied-on-world-leaders-on-behalf-of-big-oil.html?utm_source=Activist+Post+Subscribers&utm_medium=email&utm_campaign=0823304575-RSS_EMAIL_CAMPAIGN&utm_term=0_b0c7fb76bd-0823304575-387914357

⁶ 44.7 milyar varil

⁷ Kevin Carson, Libya'lı Özgürlük Savaşçıları, Antiwar, 12 Mayıs 2011 Kaynak: Dünya Gündemi 22-29 Mayıs 2011

satışından geliyordu. Bu bağlamda Ukrayna Krizi ile Soğuk Savaş yeniden başlatıldı. Rusya'yı ekonomik olarak zorlamak için önce ambargo uygulandı. Ambargo Rusya'da işe yaramadı, Sistem Rusya'ya karşı uyguladığı politika ile fazla bir şey kaybetmedi. Tersine çatışma ve çatışma riski, silahlanmayı artırdı. Bu defa silah satışları patladı

Çevremizdeki Krizler

Bu genel dünya sisteminden sonra, en güncel kriz ve çatışmanın yaşandığı bölgelere bir göz atalım. 2001'deki İkiz Kuleler saldırısı sonrası Batı, uluslararası terörü İslam etiketi ile damgaladı. El Kaide ve İŞİD'le birlikte bu damga klişeleşti. Amerika ve Avrupa, terörle mücadelede en ucuz yöntem olarak, kendi içlerindeki kötü ruhları kovmak için Müslümanları kullanmaya başladı. Bunu yaparken, İsrail ve Suudi Arabistan'ın isteklerine uygun olarak İran'ı da kötü ruh parantezi içinde kabul ediyorlar. Amerika ve Batı için, terör ihraç etmeyen ve desteklemeyen ancak kendi halkına karşı radikal İslam kurallarını uygulayan (Selefi) Ortadoğu'daki monarşiler kabul edilebilir sınırlar içinde kalıyorlar. En güncel haber ABD'nin müttefiki Suudi Arabistan'dan geldi. Tanrıyı reddeden tüvit attığı için 28 yaşındaki bir genç 10 yıl hapis ve iki bin kırbaç cezasına çarptırıldı. ⁸ Çünkü bu ülkeler, iyi bir pazar ve silah alıcısı konumundalar ve ülkelerinde yabancı üslere izin veriyorlar. Bu arada, Amerika ile Türkiye arasındaki terörist grupların etiketlenmesindeki anlaşmazlığa yeni bir halka daha eklendi. Amerikan Kongresi Hukuk Komitesi, Müslüman Kardeşler Teşkilatını terör örgütü olarak kabul etti. ⁹ Böylece Türkiye'nin uzun zamandan beri dış politikasında destek bulan Müslüman Kardeşler Örgütü de terör listesine girdi. Türkiye'nin terör listesindeki PYD ise Amerika ve Rusya tarafından ortaklaşa desteklenmektedir. İki dünya gücü ile fikir ayrılığının çok ötesindeki bu stratejik değerlendirme farkı, Türkiye ile Amerika arasındaki ilişkileri kopma noktasına getirebilir.

PKK Terörü ve İç Cephe

Türkiye'nin 2007'den bu yana izlediği politik tercihler sonucu, sadece Irak sınırına münhasır olan PKK iç cephesi, büyük oranda zayıflamasına rağmen, Irak sınırı dışına taşmış ve güneydeki kara sınırimız boyunca yayılmıştır. En büyük tehlike, iç cephenin zayıflaması ve yaygınlaşmasıdır. Örgüt elemanlarının aylarca dar bir alanda direnebilme iradesinin arkasındaki psikolojik ve ideolojik nedenler iyi değerlendirilmelidir. Direnenler, örgütün ideallerine inandıkları için mi, yoksa öyle veya böyle mutlaka öldürülecekleri için mi direniyorlar? Bunun ortaya konması gerekir. PKK'ya

⁸ Andrew Emett, 29 Feb. 2016, http://www.activistpost.com/2016/02/us-ally-saudi-arabia-sentences-man-to-10-years-and-2000-lashes-for-atheist-tweets.html?utm_source=Activist+Post+Subscribers&utm_medium=email&utm_campaign=938312d4bd-RSS_EMAIL_CAMPAIGN&utm_term=0_b0c7fb76bd-938312d4bd-387914357

⁹ Julian Pecquet Who's behind vote to label Muslim Brotherhood a terror group? <http://www.al-monitor.com/pulse/originals/2016/02/congress-muslim-brotherhood-vote-label-terror-group.html#ixzz41DZmsv2D>

verilen dış destek ise iyice afişe olmuştur. Alman Bild gazetesi, 200 Alman vatandaşının PKK saflarında savaştığını açıkladı. Geçen yıl Ağustos ayında Alman istihbarat servisinden bir grubun PKK'ya eğitim için bölgeye geldiği haberleri basında yer almıştı. Gelinen noktada Türkiye'nin en büyük zaafı, PKK'nın değişik isimdeki türevlerine karşı kendine özgü hedef ve stratejilerden yoksun olmasıdır. Beş gün önce (27 Şubat 2016) PKK; bahar aylarında terörü yayma tehdidi yapmıştır. Bu açıklama gerçekleşirse, Türkiye üzerinde 1990'lardan bu yana sürdürülen yıpratma ve zayıflatma planının, iç savaşa dönüşmesinin hedeflendiği söylenebilir. Barzani'nin bile şikâyet ettiği PKK'nın artık büyük güçlerce Türkiye'ye karşı taşeron olarak kullanıldığı çok açıktır. Türkiye devleti, dış ağırlıklı ve iç etkili belirsiz bir sürece yuvarlanmak istenmektedir. İçeride ve dışarıda çok radikal karar ve önlemlerin alınması gerekebilir. Ancak Türkiye'nin, Rusya ile bozulan ilişkileri nedeniyle dışarıya yönelik radikal karar alma kabiliyetinin zayıfladığı söylenebilir. Çünkü dış politikada radikal bir karar alınabilmesi (eksen değişimi gibi) temelde iki şarta bağlıdır. Ya güvenilir alternatif bir müttefik bulacaksınız, ya da tam anlamıyla bu kararın arkasında duracak bağımsız ve yeterli bir milli güce sahip olacaksınız. Başbakan Davutoğlu'nun 5 Mart 2016'da İran'ı ziyaret etmesini, bölgesel bir müttefik arama çabası olarak değerlendirilmesi yanlış olmayacaktır. Türkiye'nin bugün birinci önceliği, içerdeki PKK unsurlarının etkisiz hale getirilerek, halkın yaşam hakkını ve özgürlüğünü geri vermektir. Türk Silahlı Kuvvetleri gereken hukuki ve teknik destek verildiği takdirde bunu yapmaya muktedirdir. Türkiye, iç güvenliğini tam olarak sağlamadan, ne olursa olsun, dışarıya karşı herhangi bir askeri güç kullanmamalıdır. Eğer Amerika ve NATO ile birlikte sınır ötesi güç kullanılacaksa, bu harekâtın Kandil'in tasfiyesini ve PKK'nın kuzey Irak'tan çıkarılması hedefini de kapsamaları sağlanmalıdır.

Suriye

Suriye krizi en güncel ve Türkiye açısından en hayati olanıdır. Suriye sorununun temel nedeni, İran'dan İsrail'e uzanan ve İsrail için tehdit yaratan Şii zincirinin en önemli halkası Suriye'yi kopartmaktır. On binlik yıllık tarihi geçmişe sahip ve içinde 600 farklı kültürün barındığı Suriye'deki savaşanlara bakıldığında IŞİD hariç, Sünni-Şii çatışması açıkça görülüyor. Kürtler de fırsattan istifade ve Batının desteği ile parçalanma sürecine giren Suriye'de bölgesel veya federatif bir devlet kurma şansını yakalamışlardır. Çünkü Amerika; Kürtleri, etnik ve mezhepsel olarak çok dağınık durumdaki Araplara tercih etmektedir. Kanaatimce kendi çıkarları açısından doğru bir tercihtir. Türkiye bu denklemin neresindedir, Türkiye'nin Suriye'ye müdahale düşüncesi nereden çıktı, kim finansal destek sağladı? Her şey 2010 Temmuz ayında Suriye-Çin-İrak ve İran arasında imzalanan enerji işbirliği anlaşması ile başladı. Bu proje ile Irak ve İran petrol ve gazı Suriye üzerinden Akdeniz'e ulaştırılacaktı. Aynı tarihte Suriye, karasuları ve münhasır ekonomik bölgesindeki enerji araştırma ve işletmesini Rusya'ya devretmişti. Rusya'nın Suriye'ye kararlı bir şekilde müdahale etmesinin temel nedenlerinden biri budur. Proje gerçekleştiği takdirde, İran için çok hayati ikinci bir enerji rotası sağlanacaktı. Bu proje; alternatifi olmayan Basra Körfezi rotasına soluk aldırarak bir projeydi. Aslında Amerika ve Batı da böyle bir enerji naklinden yanaydı. Ancak içinde İran ve Çin olmamalıydı. Çünkü bu ülkeler petrol ve doğal gazı Avro ile pazarlayacaklardı. Sistem buna izin

veremezdi. Ayrıca Amerika'nın stratejik ve ekonomik çıkarları da proje ile örtüşmüyordu. Çünkü Amerika ve Batı için Çin'in işin içine girmesi, hem milyarlarca dolarlık alt yapı yatırımını kaptırmak, hem de Çin'in Akdeniz'de söz sahibi bir konuma gelmesi demektir. Suudi Arabistan içinse, İran'ın bölgedeki nüfuz alanının genişlemesi ve güçlenmesi demektir. İsrail içinse, İran, Suriye ve Lübnan kaynaklı tehdidin güçlenerek devam etmesi yanında, 2009'da kendi karasularında bulunan enerji kaynakları için rakip bir pazarın ortaya çıkması demektir. Görüldüğü gibi Suudi Arabistan, Amerika ve İsrail'in çıkarları projenin mutlaka durdurulması noktasında birleşmişti. Amerika ve Batı, anlaşmadan çok önce Suriye'yi küresel ekonomik sistemle bütünleşmesi, İran'la olan siyasi bağlarını koparması için defalarca ikna etmeye çalıştı. Bu ikna çabalarında Türkiye'nin de büyük gayretleri oldu. Sonuç alınamadı. Ve Suriye'de karışıklıklar başladı. Bu süreçte Türkiye, durumdan vazife çıkararak Suriye yönetimini kısa zamanda devirebileceğini düşündü. Bu proje için Türkiye'nin Amerika ve Suudi Arabistan tarafından desteklendiğini söyleyebiliriz.

Ancak stratejide zamanın en önemli faktör olduğu gerçeği burada da kendini gösterdi. Kısa zamanda sonuç alınamayınca ve IŞİD de ortaya çıkınca Amerika'nın bütün plan ve stratejileri tamamen değişti. Türkiye'nin Suriye'deki Müslüman Kardeşleri destekleyen politikası, Amerika, Suudi Arabistan, Mısır ve İsrail tarafından kabul edilemez bulundu. Ortadoğu, mezheplerin ekonomik kazanç ve siyaset için acımasızca suiistimal edildiği bir cadı kazanı haline geldi. Selefi radikal IŞİD örgütünün Selefi Suudi Arabistan karşıtı olması, Sünni Müslüman Kardeşler örgütü ile Şii İran'ın İsrail'i düşman görmeleri, Müslüman Kardeşlerin, Suudi Arabistan tarafından terör örgütü ilan edilmesi güncel örneklerdendir. Son olarak Rusya'nın Suriye'ye müdahalesi Ortadoğu'yu daha da karışık hale getirdi. Amerika'nın yanlış politikaları ile iki asır sonra Rusya, artık kalıcı olarak sıcak denizlere inmiş gözüküyor. Böylece Rusya tarihinde ilk defa sınırlarından çok uzakta doğrudan kendi askeri gücünü kullanmaktadır. Bunu Afganistan'da olduğu gibi resmi yardım çağrısı ile yapmıştır. Rusya'nın doğrudan saldırdığı ilk ülke 2008'de Gürcistan olmuştu. Rusya sıcak denizlere çıkmıştır ama çıktığı yolun anahtarı Türkiye'nin elindedir. Rusya'nın NATO gibi bir gücün doğrudan hedefi haline gelmemesi ve Türkiye'nin Boğazları kapatmaması için Türkiye ile doğrudan sıcak bir çatışmaya girmemesi gerekir. Ancak Ermenistan üzerinden veya PKK'yı kullanarak değişik çatışma alanları yaratabilir. Ne yapılırsa yapılsın, Türkiye ile Rusya arasında Soğuk Savaş döneminde başlayan güvensizlik ortamı, Putin ve benzer yönetimler devam ettiği sürece devam edecek gibi görünüyor. Suriye'de ateş kes ve ardından kısmi bir barış sağlansa bile, kalıcı bir istikrara ulaşılması uzun zaman alacaktır. En güncel örneği Libya'dır. Ama Suriye'nin farklı bir şansı var. Rusya Suriye'de kalıcı bir statü elde etti. Bunu yeni siyasal düzende de devam ettirecek. O nedenle Esad yönetimi Şam, Lazkiye ve Türkiye sınırına kadar uzanan bölgede Rusya'nın himayesinde kendisine kalıcı bir yaşam alanı kurabilir. Amerika'nın B planına göre Suriye'de Bosna Hersek modeli uygulanacaktır.

Suriye konfederasyon şeklinde dört sektöre bölünecektir. Birinci sektör, Esad'ın kontrol edeceği Akdeniz şeridi boyunca yer alacak Alevi sektörü, İkinci sektör, Türkiye sınırı boyunca uzanacak ve

Akdeniz'e çıkışı olacak Kürt sektörü, üçüncü sektör güneybatıda yer alacak Dürzi sektörü ve dördüncü sektör Sünni Müslümanların yer alacağı merkezi sektördür. Kalan topraklar mücadele bitene kadar IŞİD' e bırakılacak gibi görülüyor. Merkezi sektör ülkenin asıl nüfusunu oluşturacak ve Şam'dan Halep'e uzanan kuşakta yer alan karışık gruplardan meydana gelecektir. İstikrar açısından en zor grup bu grup olacaktır.¹⁰ Rusya'nın yardımıyla Esad'ın Suriye'nin bütününe kontrol etmesi halinde, Türkiye'nin hayati derecede iki sorunu olacaktır. Birincisi Akdeniz'e açılacak ve esas amacı enerji nakil hatlarının geçeceği güncel adıyla Kürt koridoruna izin verilmesi, ikincisi halen belirsiz olan Türkiye Suriye arasındaki deniz sınırının tespitidir. Rusya'nın Kürt koridoruna izin verip vermemesi ABD ile anlaşmaya bağlıdır ve ambargonun kalkması nedeniyle büyük olasılıkla bu koridordan İran'ın da istifade etmesi sağlanacaktır. Koridora izin verilmesi halinde, iki seçenek ortaya çıkacaktır. Yeni Suriye devleti ya koridoru tamamen Kürt gruplara bırakacak, ya da kendi toprakları içinden geçmesine izin verecektir. Türkiye, koridorun tamamen Kürtlere bırakılması halinde Kürtlerle; bırakılmaması halinde yeni Suriye devleti ile komşu olacaktır. Türkiye, Cumhurbaşkanı'nın ağzından, 28 Şubat 2016'da PYD-YPG koridoruna izin vermeyeceğini açıklamıştır.

Bunun anlamı, Türkiye'nin koridordan yana olan güçlerle doğrudan çatışmaya girmeyi göze alması demektir. Kanaatimce acilen yapılması gereken husus, Suriye Kürtleri ile ilişkileri düzeltmektir. Bir kedi bile vermeyen Barzani'nin Türkiye ile geldiği noktaya bakılırsa, aynı durumun Suriye Kürtleri ile de olmaması için hiçbir neden yok. Çünkü yeni kurulacak bu devletçikler için Türkiye her zaman kolay ulaşılabilir, ucuz ve güvenilir bir çekim merkezi olacaktır. Türkiye'nin amacı, bölge halklarını on binlerce kilometre öteden gelen güçlerin insafına bırakmak yerine kendi himayesine almak olmalıdır. Suriye'de, bunu dışında kalan bölgelerdeki sorunlar IŞİD nedeniyle uzun süre daha devam edecektir. Suriye'nin kaybedenleri arasında Türkiye başta gelmektedir. Suriye'de iç savaş başlamadan sınırimızda mülteci kampları kurulması, Türkiye'nin başlangıçta bu işin çok çabuk biteceği hesaplarına dayanıyordu. Ve o dönemde ortada Rusya da yoktu. Bu stratejik girişimde Türkiye'nin ABD tarafından cesaretlendirildiği de yadsınamaz. Çünkü Amerika elini taşın altına sokmadan Suriye'yi parçalama olanağı elde etmişti. Ancak bugün gelinen noktayı herkes biliyor ve görüyor. İşler tersine dönmüş Suriye'deki gelişmeler Türkiye için bir beka sorunu haline gelmiştir. Hatay dâhil güney sınırlarımızın tamamı tartışılabilir hale sokulmuştur.

¹⁰ Brandon Turbeville, Kerry's Plan B For Syria Equals Brookings, Brzezinski Plan A, Feb. 26 2016; http://www.activistpost.com/2016/02/kerrys-plan-b-for-syria-equals-brookings-brzezinski-plan-a.html?utm_source=Activist+Post+Subscribers&utm_medium=email&utm_campaign=065a6505f1-RSS_EMAIL_CAMPAIGN&utm_term=0_b0c7fb76bd-065a6505f1-387914357

Son beş yıldan bu yana Sevr benzeri Büyük Ermenistan, Büyük Kürdistan haritaları açıkça çizilmeye başlandı. Sınırdaki mayınlı ancak son derece verimli on binlerce hektar arazinin kullanılması da tehlikeli hale gelmiştir. Türkiye, savunma zafiyeti içindeki ülkeler gibi sınırına beton duvar inşasına başlamıştır. Kontrol edilemeyen Suriye Kürtleri, PKK ile işbirliği ve bütünleşme sürecine girmiştir. Böylece PKK, Barzani bölgesinde bulamadığı siyasi yapılanmayı Suriye içinde inşa etme olanağına kavuşmuştur. Türkiye'yi Suudi Arabistan, Katar, BAE ile birlikte Suriye'ye girmeye cesaretlendirenler geri adım atıyorlar. 10 Suudi General, Kral'a ve Hükümete gizli bir mektup yazarak; Yemen'deki harekât devam ederken Suriye'ye asker göndermenin iç istikrarı sarsarak daha tehlikeli sonuçlar doğuracağı konusunda uyarılmışlardır.¹¹ Çözüm ne olursa olsun, Türkiye 3 milyonu aşkın sığıntı Suriyeli ile baş başa kalmıştır. Bunlardan çoğu geri dönme şansını kaybedeceklerdir. Çünkü yeni yönetimler bunları kabul etmekte zorlanacaklardır. Sonuç olarak Türkiye artık tüm güney sınırları boyunca ve Akdeniz'in bir kısmında Kürtlerle komşu olacaktır. Bunu bir fırsata veya güvenlik zafiyetine dönüştürmek Türkiye'nin elinde olacaktır.

Rusya Türkiye İlişkileri

Kullandığı gazın % 58'ini Rusya'dan alan Türkiye'nin Rusya ile olan ilişkileri dibe vurmuş ve düşmanca bir tutum almıştır. Türkiye'nin ekonomik kayıplarını saymaya gerek yok. Rusya ve Türkiye, kuruluşlarında birbirine ciddi destek veren iki ülkedir. Bugün de coğrafi koşullar iki ülkenin iyi değil, çok iyi ilişkiler içinde olmasını dikte etmektedir. Türkiye, Rusya devlet başkanı Putin tarafından sözlü olarak tehdit edilmektedir. Ancak Rusya, Türkiye'nin toprak bütünlüğünü bozacak girişimlerde bulunmadıkça NATO'nun devreye girmesi söz konusu değildir. Diğer taraftan Batı başkentlerinde Türkiye'nin NATO üyeliğini sorgulayan demeçler verilmekte ve NATO'dan çıkarılması istenmektedir.¹² Çünkü özellikle Avrupa, Türkiye'nin NATO'yu istenmeyen bir savaşa sürükleyeceğinden korkmaktadır. Avrupa Birliği ise her yönüyle çatırdamaktadır. İngiltere'nin ardından Çek Cumhuriyeti den de ayrılma sesleri yükselmektedir. Irkçı milliyetçiliğin yükseldiği Avrupa'da, yeni liderler arasında Putin'i ümit ışığı olarak görenler bile var.¹³ Tarih boyunca olduğu gibi Türkiye-Rusya ilişkileri Boğazlar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Rusya Suriye'de bir üsse kavuşsa bile anavatan ile arasında mutlaka güvenli bir deniz yolu irtibatına ihtiyacı var. Aynı şekilde Amerika ve müttefiklerinin de güvenli bir şekilde Karadeniz'e çıkma ihtiyacı bulunmaktadır. Türk

¹¹ Brandon Turbeville, Saudi Generals Sign "Secret" Letter To Monarch and Gov't Warning Against Invasion Of Syria 25 Feb 2016; http://www.activistpost.com/2016/02/saudi-generals-sign-secret-letter-to-monarch-and-govt-warning-against-invasion-of-syria.html?utm_source=Activist+Post+Subscribers&utm_medium=email&utm_campaign=c07d611ab4-RSS_EMAIL_CAMPAIGN&utm_term=0_b0c7fb76bd-c07d611ab4-387914357

¹² Stanley Weiss, It's Time to Kick Erdogan's Turkey Out of NATO 23 Feb 2016 http://www.huffingtonpost.com/stanley-weiss/its-time-to-kick-erdogans_b_9300670.html

¹³ Joschka Fischer, The fascism of the affluent 4 Jan 2016; http://neurope.eu/article/the-fascism-of-the-affluent/?utm_source=NEW+EUROPE+Newsletter&utm_campaign=a9f6a45920-all12_24_2016&utm_medium=email&utm_term=0_cafce5403e-a9f6a45920-56730805

Boğazları kontrol altında tutulmadıkça Rusya'ya karşı Karadeniz üzerinden bir harekât yapılması mümkün değildir. Rusya Türkiye ilişkileri zamana bırakılmayacak kadar hayati ve ivedidir. Fiili durum, Rusya'yı Doğu Akdeniz'in geleceğinde söz sahibi konuma yükseltmiştir. Bu bağlamda Türkiye'nin bölgedeki hayati çıkarları, Rusya'ya artık daha farklı bir gözle bakmasını gerektirmektedir. Aksi takdirde, Yunanistan, İsrail, Güney Kıbrıs, Suriye, Rusya ve hatta Mısır denkleminde Türkiye dışarıda kalabilir. Her iki ülke yöneticilerinin 1853 Kırım Harbi'nin hatırlamalarında fayda var. Bu savaşta Rusya yenilmiş, yenenler safında yer alan Osmanlı Devleti de yenilen muamelesine tabi tutulmuştur. Kendi aralarında savaşmadıkça Rusya ve Türkiye'yi kimse yenemez. 1979'da da İran - Irak birbirine kırdırılmıştı. O nedenle ilişkilerin süratle onarılması için Türkiye'nin hala Rusya'yı suçlayıcı ifadelerden kaçınarak ilişkilerin süratle onarılması için inisiyatif alması uygun olacaktır.

Kıbrıs ve Türkiye

Son 10 yıldan bu yana Kıbrıs, doğu Akdeniz'de ortaya çıkan radikal jeostratejik değişiklikler nedeniyle yeniden büyük güçlerin mücadele alanı haline gelmiştir. Suriye sorunu nedeniyle KKTC'nin varlığı, Türkiye'nin güvenliği ve ulusal çıkarları açısından hayati konuma yükselmiştir. Hali hazır durumda doğu Akdeniz çanağındaki güvenlik endişesi, enerji çekişmesinin önüne geçmiştir. İsrail'in 2016'da doğalgaz piyasaya sürme planları ertelenmiştir. Türkiye ve KKTC yönetimlerinin, Kuzey Kıbrıs'ı Türkiye'den koparacak hiçbir çözümü kabul etmemesi gerekir. Türkiye, tarihinde önüne çıkan çok uygun şartlarda dahi haklı olduğu konularda fiili durumlar yaratamamıştır. Bunun tek istisnası 1983'te KKTC'nin bağımsızlığının ilan edilmesidir. Bu kararı da askeri hükümet almıştır. Maraş'ın iskâna açılması fırsatı kaçırılmıştır. Oysa Yunanistan 2004'den itibaren dört yıl içinde boş olan Didim açıklarındaki üç adamızı işgal, iskân ve abat etmiştir. O dönemde Türkiye'nin içerisinde nelerle uğraşıldığını lütfen hatırlayalım.

Sonuç

Son zamanlarda ülkemizde çok kullanılan bazı sloganlar var. **Ülkemiz üzerinde küresel planlar var, bu işler dış güçlerin işi gibi.** Uyanık olunduğu, gerekli tedbirlerin zamanında alındığı, ulusal çıkarlardan taviz verilmeyen kararlı bir politika izlendiğinde hiçbir ülke üzerinde plan ve uygulama yapılamaz. En güncel örnek Rusya'dır, Amerika'nın bütün plan ve stratejilerini boşa çıkarmıştır. En büyük eksikliğimiz, uzak görüşlü (vizyoner) devlet adamı ve onu destekleyecek donanımlı kadroların eksikliğidir. Bunu sağlamanın yolunun çağdaş eğitimin yanı sıra gerçek bir milli eğitimden geçtiğine inanıyorum. Türkiye de, diğer ülkeler gibi Küresel Sistem tarafından kuşatılmış durumdadır. Ülkemizde topluma yol gösterecek, sürükleyecek politik ve toplumsal lider eksikliği değil, açlığı var. Aynı ihtiyaç sadece bizim için değil diğer birçok ülke için de geçerlidir. Onların da daha uzak görüşlü, daha cesur ve değiştirici liderlere ihtiyacı var.